EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 24.5.2023
COM(2023) 625 final

Doporučení pro

DOPORUČENÍ RADY

k národnímu programu reforem Slovenska na rok 2023 a stanovisko Rady k programu stability Slovenska z roku 2023

{SWD(2023) 625 final}

Doporučení pro

DOPORUČENÍ RADY

k národnímu programu reformem Slovenska na rok 2023 a stanovisko Rady k programu stability Slovenska z roku 2023

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 121 odst. 2 a čl. 148 odst. 4 této smlouvy,

s ohledem na nařízení Rady (ES) č. 1466/97 ze dne 7. července 1997 o posílení dohledu nad stavy rozpočtů a nad hospodářskými politikami a o posílení koordinace hospodářských politik[1], a zejména na čl. 5 odst. 2 uvedeného nařízení,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1176/2011 ze dne 16. listopadu 2011 o prevenci a nápravě makroekonomické nerovnováhy[2], a zejména na čl. 6 odst. 1 uvedeného nařízení,

s ohledem na doporučení Evropské komise,

s ohledem na usnesení Evropského parlamentu,

s ohledem na závěry Evropské rady,

s ohledem na stanovisko Výboru pro zaměstnanost,

s ohledem na stanovisko Hospodářského a finančního výboru,

s ohledem na stanovisko Výboru pro sociální ochranu,

s ohledem na stanovisko Výboru pro hospodářskou politiku,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Dne 19. února 2021 vstoupilo v platnost nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241[3], kterým byl zřízen Nástroj pro oživení a odolnost. Nástroj pro oživení a odolnost poskytuje členským státům finanční podporu na provádění reforem a investic, a přináší tedy fiskální impuls financovaný EU. V souladu s prioritami evropského semestru přispívá k hospodářskému a sociálnímu oživení a k provádění udržitelných reforem a investic, zejména za účelem podpory zelené a digitální transformace a zvýšení odolnosti ekonomik členských států. Pomáhá rovněž posílit veřejné finance, podnítit hospodářský růst a tvorbu pracovních míst ve střednědobém a dlouhodobém výhledu, zlepšit územní soudržnost v rámci EU a podpořit setrvalé provádění evropského pilíře sociálních práv. Maximální finanční příspěvek na členský stát v rámci Nástroje pro oživení a odolnost byl dne 30. června 2022 aktualizován v souladu s čl. 11 odst. 2 nařízení (EU) 2021/241.

---

1 Úř. věst. L 209, 2.8.1997, s. 1.

2 Úř. věst. L 306, 23.11.2011, s. 25.

3 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241 ze dne 12. února 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro oživení a odolnost (Úř. věst. L 57, 18.2.2021, s. 17).

(2) Dne 22. listopadu 2022 přijala Komise roční analýzu udržitelného růstu 2023[4], jež zahájila evropský semestr koordinace hospodářských politik pro rok 2023. Priority analýzy v rámci čtyř rozměrů konkurenceschopné udržitelnosti potvrdila 23. března 2023 Evropská rada. Dne 22. listopadu 2022 přijala Komise na základě nařízení (EU) č. 1176/2011 také zprávu mechanismu varování 2023, ve které je Slovensko uvedeno mezi členskými státy, jež by mohly být postiženy nerovnováhami nebo by u nich takové postižení mohlo hrozit a u nichž bude zapotřebí hloubkový přezkum. Téhož dne Komise rovněž přijala stanovisko k návrhu rozpočtového plánu Slovenska na rok 2023. Komise taktéž přijala doporučení pro doporučení Rady týkající se hospodářské politiky eurozóny, které Rada přijala dne 16. května 2023, jakož i návrh společné zprávy o zaměstnanosti 2023, která analyzuje provádění hlavních směrů politik zaměstnanosti a zásad evropského pilíře sociálních práv a kterou Rada přijala dne 13. března 2023.

(3) Třebaže ekonomiky EU vykazují pozoruhodnou odolnost, stále na ně negativně dopadá geopolitická situace. Evropská unie pevně stojí při Ukrajině a její agenda hospodářské a sociální politiky se zároveň zaměřuje na snižování negativního dopadu energetických otřesů na zranitelné domácnosti i podniky v krátkodobém horizontu a na pokračování dosavadní práce na zelené a digitální transformaci, podpoře udržitelného a inkluzivního růstu, ochraně makroekonomické stability a zvyšování odolnosti ve střednědobém horizontu. Silně se také soustřeďuje na zvyšování konkurenceschopnosti a produktivity EU.

(4) Dne 1. února 2023 vydala Komise sdělení *„Průmyslový plán Zelené dohody pro věk s nulovými čistými emisemi“*[5], jehož záměrem je posílit konkurenceschopnost unijního průmyslu s nulovými čistými emisemi a podpořit rychlý přechod ke klimatické neutralitě. Plán doplňuje pokračující úsilí v rámci Zelené dohody pro Evropu a plánu REPowerEU. Cílem plánu je vytvořit příznivější prostředí, aby se zvýšila unijní výrobní kapacita u technologií a produktů s nulovými čistými emisemi nezbytných ke splnění ambiciózních cílů EU v oblasti klimatu a byl zajištěn přístup k relevantním kritickým surovinám, mimo jiné prostřednictvím diverzifikovaného zajišťování zdrojů, patřičného využívání geologických zdrojů v členských státech a maximální recyklace surovin. Plán se opírá o čtyři pilíře: předvídatelné a zjednodušené právní prostředí, rychlejší přístup k financování, zlepšování dovedností a otevřený obchod pro odolné dodavatelské řetězce. Dne 16. března 2023 pak Komise vydala sdělení „*Dlouhodobá konkurenceschopnost EU: výhled po roce 2030*[6]“, jež je postaveno na devíti vzájemně se posilujících stimulech a jeho cílem je vytvoření regulačního rámce, který bude podporovat růst. Sdělení vytyčuje politické priority, které se soustředí na aktivní zajišťování strukturálních zlepšení, dobře zacílených investic a regulačních opatření, aby byly EU a její členské státy v dlouhodobém výhledu konkurenceschopné. Níže uvedená doporučení pomáhají tyto priority řešit.

(5) V roce 2023 se evropský semestr pro koordinaci hospodářských politik nadále vyvíjí v souladu s prováděním Nástroje pro oživení a odolnost. Stále platí, že pro naplnění politických priorit v rámci evropského semestru je zásadně důležité plné provedení plánů pro oživení a odolnost, neboť tyto plány řeší veškerá relevantní doporučení pro jednotlivé země vydaná v posledních letech nebo jejich významnou část. Doporučení pro jednotlivé země z let 2019, 2020 a 2022 zůstávají stejně relevantní i pro plány pro

[4] COM(2022) 780 final.
[5] COM(2023) 62 final.
[6] COM(2023) 168 final.

oživení a odolnost, které byly revidovány, aktualizovány nebo pozměněny v souladu s články 14, 18 a 21 nařízení (EU) 2021/241.

(6) Nařízení o plánu REPowerEU[7] přijaté dne 27. února 2023 má za cíl rychle ukončit závislost EU na dovozu fosilních paliv z Ruska. To přispěje k energetické bezpečnosti a diverzifikaci dodávek energií v EU a povede k širšímu využívání obnovitelných zdrojů energie, k zvýšení kapacity pro ukládání energie a k zlepšení energetické účinnosti. Nařízení členským státům umožňuje doplnit do národního plánu pro oživení a odolnost novou kapitolu REPowerEU za účelem financování klíčových reforem a investic, jež pomohou dosáhnout cílů plánu REPowerEU. Zmíněné reformy a investice také pomohou zvýšit konkurenceschopnost unijního průmyslu s nulovými čistými emisemi, o které usiluje Průmyslový plán Zelené dohody pro věk s nulovými čistými emisemi, a plnit doporučení pro jednotlivé země, která souvisejí s energetikou a byla členským státům vydána v roce 2022 a případně v roce 2023. Nařízení o plánu REPowerEU zavádí novou kategorii nevratné finanční podpory, která je členským státům k dispozici na financování nových reforem a investic souvisejících s energetikou v rámci jejich plánů pro oživení a odolnost.

(7) Dne 8. března 2023 přijala Komise sdělení poskytující pokyny v oblasti fiskální politiky na rok 2024. Jeho cílem je podpořit přípravu programů stability a konvergenčních programů členských států a posílit tím koordinaci politik[8]. Komise v něm vzpomenula, že na konci roku 2023 bude deaktivována obecná úniková doložka Paktu o stabilitě a růstu. Pro roky 2023–2024 vyzvala k fiskálním politikám, které zajistí střednědobou udržitelnost dluhu a udržitelným způsobem zvýší potenciální růst. Členské státy byly vyzvány, aby ve svých programech stability a konvergenčních programech z roku 2023 nastínily, jak jejich fiskální plány zajistí dodržení referenční hodnoty pro schodek ve výši 3 % HDP a věrohodné a trvalé snížení dluhu nebo udržení dluhu na obezřetné úrovni ve střednědobém horizontu. Komise vybídla členské státy, aby postupně ukončily vnitrostátní fiskální opatření, která zavedly na ochranu domácností a podniků v souvislosti s prudkým zdražením energií, a začaly u těch nejméně cílených. Uvedla, že pokud by bylo nutné podpůrná opatření prodloužit kvůli novým energetickým tlakům, měly by je členské státy zaměřit mnohem lépe než v minulosti na zranitelné domácnosti a podniky. Fiskální doporučení budou podle Komise kvantifikovaná, diferencovaná a formulovaná na základě čistých primárních výdajů, jak je navrženo v jejím sdělení o směrech pro reformu rámce správy ekonomických záležitostí EU[9]. Na základě doporučení Komise by všechny členské státy měly i nadále chránit investice financované z vnitrostátních zdrojů a zajistit účinné využívání prostředků z Nástroje pro oživení a odolnost i z dalších fondů EU, a to zejména s ohledem na zelenou a digitální transformaci a cíle odolnosti. Komise uvedla, že v souladu se stávajícími právními předpisy navrhne Radě, aby postupy při nadměrném schodku na základě porušení referenční hodnoty schodku zahájila na jaře 2024 na základě výsledků plnění rozpočtu za rok 2023.

(8) Dne 26. dubna 2023 předložila Komise legislativní návrhy na provedení komplexní reformy pravidel EU pro správu ekonomických záležitostí. Hlavním cílem návrhů je

---

7 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/435 ze dne 27. února 2023, kterým se mění nařízení (EU) 2021/241, pokud jde o kapitoly REPowerEU v plánech pro oživení a odolnost, a nařízení (EU) č. 1303/2013, (EU) 2021/1060 a (EU) 2021/1755 a směrnice 2003/87/ES (Úř. věst. L 63, 28.2.2023, s. 1).

8 COM(2023) 141 final.

9 COM(2022) 583 final.

posílit udržitelnost veřejného dluhu a podpořit udržitelný a inkluzivní růst ve všech členských státech prostřednictvím reforem a investic. Návrhy mají za cíl poskytnout členským státům větší kontrolu nad koncipováním jejich střednědobých plánů a zároveň zavést přísnější režim prosazování, aby se zajistilo, že budou plnit závazky přijaté ve svých střednědobých fiskálně-strukturálních plánech. Cílem je dokončit legislativní činnost v roce 2023.

(9) Dne 29. dubna 2021 Slovensko předložilo Komisi v souladu s čl. 18 odst. 1 nařízení (EU) 2021/241 svůj národní plán pro oživení a odolnost. Komise podle článku 19 nařízení (EU) 2021/241 posoudila relevanci, účinnost, efektivnost a ucelenost tohoto plánu v souladu s pokyny pro posuzování stanovenými v příloze V uvedeného nařízení. Dne 13. července 2021 přijala Rada rozhodnutí o schválení posouzení plánu pro oživení a odolnost Slovenska[10]. Uvolnění splátek je podmíněno rozhodnutím Komise přijatým v souladu s čl. 24 odst. 5 nařízení (EU) 2021/241, že Slovensko uspokojivě splnilo příslušné milníky a cíle stanovené v prováděcím rozhodnutí Rady. Předpokladem uspokojivého splnění je rovněž absence zvratu u dříve dosažených milníků a cílů. Dne 26. dubna 2023 předložilo Slovensko Komisi v souladu s článkem 21c nařízení (EU) 2021/241 pozměněný národní plán pro oživení a odolnost, včetně kapitoly REPowerEU. Pozměněný plán pro oživení a odolnost rovněž zohledňuje aktualizovaný maximální finanční příspěvek v souladu s čl. 18 odst. 2 nařízení (EU) 2021/241 a zahrnuje odůvodněnou žádost, aby Komise změnila prováděcí rozhodnutí Rady ze dne 13. července 2021 v souladu s čl. 21 odst. 1 nařízení (EU) 2021/241, neboť se Slovensko domnívalo, že plán pro oživení a odolnost již není vzhledem k objektivním okolnostem zčásti dosažitelný.

(10) Dne 27. dubna 2023 předložilo Slovensko svůj národní program reforem na rok 2023 a dne 27. dubna 2023 svůj program stability z roku 2023 v souladu s čl. 4 odst. 1 nařízení (ES) č. 1466/97. Vzhledem k jejich provázanosti byly oba programy posuzovány společně. V souladu s článkem 27 nařízení (EU) 2021/241 zohledňuje národní program reforem na rok 2023 rovněž zprávy, které Slovensko dvakrát ročně podává o pokroku dosaženém při plnění svého plánu pro oživení a odolnost.

(11) Dne 24. května 2023 zveřejnila Komise zprávu o Slovensku[11] pro rok 2023. Posoudila pokrok, který Slovensko učinilo při plnění příslušných doporučení, jež pro něj přijala Rada v letech 2019 až 2022, a zhodnotila, jak Slovensko provádí plán pro oživení a odolnost. Vycházejíc z této analýzy, zpráva o Slovensku poukázala na mezery, pokud jde o výzvy, které plán pro oživení a odolnost neřeší nebo je řeší pouze částečně, a na nové a vznikající výzvy. Posoudila rovněž pokrok Slovenska při provádění evropského pilíře sociálních práv a v plnění hlavních cílů EU v oblasti zaměstnanosti, dovedností a snižování chudoby, jakož i pokrok při dosahování cílů OSN v oblasti udržitelného rozvoje.

(12) Komise v případě Slovenska provedla hloubkový přezkum podle článku 5 nařízení (EU) č. 1176/2011 a dne 24. května 2023 zveřejnila jeho výsledky[12]. Dospěla k závěru, že se Slovensko nepotýká s makroekonomickými nerovnováhami. Zvyšují se zejména slabiny související s konkurenceschopností, bydlením, zadlužením domácností a bilancí zahraničního obchodu, ale celkově se zdá, že v blízké

[10] Prováděcí rozhodnutí Rady ze dne 13. července 2021 o schválení posouzení plánu pro oživení a odolnost Slovenska (ST 10156/2021; ST 10156/2021 ADD 1; ST 10156/2021 COR 1).

[11] SWD(2023) 625 final.

[12] SWD(2023) 643 final.

budoucnosti budou omezeny a s normalizací hospodářských podmínek by se měly ještě snížit. Hospodářství bylo silně zasaženo šokem způsobeným cenami energií a inflace rychle rostla. Jádrová inflace a růst jednotkových nákladů práce jsou výrazně nad průměrem eurozóny. Přestože se očekává návrat k normálnímu stavu, existuje riziko, že tlak na nákladovou konkurenceschopnost by mohl po určitou dobu přetrvat a že silná domácí poptávka bude i nadále vyvíjet tlak na platební bilanci. Saldo běžného účtu se v roce 2022 výrazně zhoršilo v důsledku vyšších cen dovozu energie, jakož i v důsledku výrazného poklesu čistého vývozu neenergetického zboží. Očekává se, že se schodek běžného účtu mírně zlepší, v období 2023–2024 však zůstane vysoký, a to navzdory klesajícím cenám energií. Vnější rizika udržitelnosti jsou však v blízké budoucnosti hodnocena jako omezená. Předpokládá se, že schodky veřejných financí budou v letošním a příštím roce významné a že od roku 2024 bude docházet k jejich nápravě. Zdá se, že ceny bytových nemovitostí jsou po několika letech výrazného růstu mírně nadhodnoceny. K tomu došlo za současné vysoké míry financování úvěry, která se nyní zmírňuje, a s výrazným nárůstem zadlužení domácností, což celkově představuje určité riziko pro finanční stabilitu. Bankovní sektor však zůstává dobře kapitalizovaný, vysoce ziskový a vykazuje nízkou míru úvěrů se selháním. Je třeba pokračovat v úsilí o řešení ekonomických slabin Slovenska. Zejména by měla být omezena nadměrná poptávka, aby se podpořila náprava schodku běžného účtu a rozdílu jádrové inflace vůči zbytku eurozóny. Toho lze dosáhnout zajištěním odpovídající fiskální konsolidace a přijetím opatření k řešení zadlužení domácností při současném zachování cenové dostupnosti bydlení prostřednictvím zdanění nemovitostí a opatření na podporu nabídky bydlení.

(13) Na základě údajů potvrzených Eurostatem[13] se schodek veřejných financí Slovenska snížil z 5,4 % HDP v roce 2021 na 2,0 % v roce 2022, zatímco veřejný dluh klesl z 61,0 % HDP na konci roku 2021 na 57,8 % na konci roku 2022. Dne 24. května 2023 zveřejnila Komise zprávu podle čl. 126 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie[14]; zpráva se zabývala rozpočtovou situací Slovenska, neboť jeho schodek veřejných financí podle plánu v roce 2023 překročí 3 % HDP. Zpráva dospěla k závěru, že kritérium schodku není splněno. V souladu se sdělením ze dne 8. března 2023[15] Komise na jaře 2023 nenavrhla zahájit nové postupy při nadměrném schodku; naopak uvedla, že navrhne Radě, aby postupy při nadměrném schodku na základě porušení referenční hodnoty schodku zahájila na jaře 2024 na základě výsledků plnění rozpočtu za rok 2023. Slovensko by to mělo zohlednit při plnění svého rozpočtu na rok 2023 a při přípravě návrhu rozpočtového plánu na rok 2024.

(14) Na saldo veřejných financí dopadají opatření fiskální politiky, která byla přijata ke zmírnění hospodářských a sociálních důsledků růstu cen energií. V roce 2022 tato opatření zvyšující výdaje zahrnovala dávky pro domácnosti, které jsou nejvíce vystaveny vysoké inflaci, jednorázové zvýšení přídavků na dítě, jednorázovou výplatu „14. důchodu“, jednorázový bonus vyplácený všem zaměstnancům ve veřejném sektoru a zastropování cen elektřiny a plynu pro neregulované podniky. Náklady na tato opatření byly částečně kompenzovány novými daněmi z neočekávaných zisků výrobců a dodavatelů energie, konkrétně ve formě solidárního příspěvku odváděného podle předpisů EU. Komise odhaduje čisté rozpočtové náklady na tato opatření v roce

[13] Eurostat – Euroindikátory, 47/2023, 21.4.2023.

[14] COM(2023) 631 final, 24.5.2023.

[15] COM(2023) 141 final, 8.3.2023.

2022 na 0,2 % HDP. Na saldo veřejných financí rovněž dopadají rozpočtové náklady na dočasnou ochranu vysídlených osob z Ukrajiny, které se v roce 2022 odhadují na 0,1 % HDP. Odhadované náklady na dočasná mimořádná opatření v souvislosti s onemocněním COVID-19 zároveň klesly z 3,2 % v roce 2021 na 0,8 % HDP v roce 2022.

(15) V doporučení ze dne 18. června 2021 Rada Slovensku[16] doporučila, aby v roce 2022 udržovalo podpůrné nastavení fiskální politiky, včetně impulsu dodaného Nástrojem pro oživení a odolnost, a aby zachovalo investice financované z vnitrostátních zdrojů.

(16) Podle odhadů Komise bylo nastavení fiskální politiky[17] v roce 2022 utlumující a činilo 1,3 % HDP, což bylo v kontextu vysoké inflace vhodné. V souladu s doporučením Rady Slovensko nadále podporovalo oživení investicemi, které mají být financovány z Nástroje pro oživení a odolnost. Výdaje financované z grantů v rámci Nástroje pro oživení a odolnost a z dalších fondů EU činily v roce 2022 celkem 1,2 % HDP (1,3 % HDP v roce 2021). Snížení výdajů financovaných z grantů Nástroje pro oživení a odolnost a z dalších fondů EU v roce 2022 bylo způsobeno nízkou absorpcí strukturálních fondů EU a odkladem realizovaných výdajů z grantů v rámci Nástroje pro oživení a odolnost. Příspěvek investic financovaných z vnitrostátních zdrojů k nastavení fiskální politiky[18] bude mít expanzivní povahu a bude činit 0,2 procentního bodu. V souladu s doporučením Rady proto Slovensko zachovalo investice financované z vnitrostátních zdrojů. Zároveň příspěvek růstu primárních běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů (bez započtení nových opatření na straně příjmů) k nastavení fiskální politiky měl utlumující povahu a činil 1,3 procentního bodu. Slovensko proto mělo růst běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů dostatečně pod kontrolou.

(17) Makroekonomický scénář, z něhož vycházejí rozpočtové projekce v programu stability, je v roce 2023 a poté realistický. Vláda předpokládá, že reálný HDP vzroste v roce 2023 o 1,3 % a v roce 2024 o 1,8 %. Pro srovnání, jarní prognóza Komise 2023 předpokládá vyšší růst reálného HDP ve výši 1,7 % v roce 2023 a 2,1 % v roce 2024, zejména v důsledku nad očekávání rychlého oživení vývozu, neboť se očekává, že budou odstraněny překážky v dodavatelském řetězci a zlepší se ekonomický výhled hlavních slovenských vývozních destinací.

(18) Ve svém programu stability z roku 2023 vláda očekává, že poměr schodku veřejných financí stoupne v roce 2023 na 6,3 % HDP. Zvýšení v roce 2023 odráží zejména opatření přijatá ke zmírnění hospodářských a sociálních důsledků růstu cen energií, jakož i další opatření, jako je zvýšení daňového bonusu a přídavků na dítě a zavedení příplatku pro rodiče. Poměr veřejného dluhu k HDP by se měl podle projekcí v programu zvýšit z 57,8 % na konci roku 2022 na 58,7 % na konci roku 2023. Jarní prognóza Komise 2023 předpokládá v roce 2023 schodek veřejných financí ve výši 6,1 % HDP. To je v souladu se schodkem předpokládaným v programu stability. Jarní

---

16 Doporučení Rady ze dne 18. června 2021, kterým se vydává stanovisko Rady k programu stability Slovenska z roku 2021 (Úř. věst. C 304, 29.7.2021, s. 121).

17 Nastavení fiskální politiky se poměřuje jako změna primárních výdajů (bez započtení diskrečních opatření na straně příjmů), s vyloučením dočasných mimořádných opatření souvisejících s krizí COVID-19, ale se zahrnutím výdajů financovaných z nevratné podpory (grantů) v rámci Nástroje pro oživení a odolnost a dalších fondů EU, ve vztahu ke střednědobému potenciálnímu růstu. Další podrobnosti viz rámeček 1 ve fiskálních statistických tabulkách.

18 Příspěvek ostatních kapitálových výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů bude mít utlumující povahu a dosáhne 0,1 procentního bodu HDP.

prognóza Komise 2023 očekává obdobný poměr veřejného dluhu k HDP, a to ve výši 58,3 % na konci roku 2023.

(19) Očekává se, že na saldo veřejných financí budou v roce 2023 nadále dopadat opatření fiskální politiky přijatá ke zmírnění hospodářských a sociálních důsledků růstu cen energií. Sestávají z opatření prodloužených z roku 2022, zejména zastropování cen elektřiny a plynu pro neregulované podniky, a rovněž z nových opatření, jako je zastropování cen elektřiny, plynu a tepla pro domácnosti a regulované (malé) podniky. Náklady na tato opatření jsou částečně kompenzovány daněmi z neočekávaných zisků dodavatelů energie, konkrétně solidárním příspěvkem spojeným s předpisy EU, zvláštním odvodem pro vodohospodářské stavební společnosti a zastropováním příjmů výrobců elektřiny s nadměrnými zisky. S přihlédnutím k těmto příjmům se v jarní prognóze Komise 2023 předpokládá, že čisté rozpočtové náklady na podpůrná opatření budou v roce 2023 činit 2,0 % HDP[19]. Zdá se, že opatření v roce 2023 nejsou zaměřena na nejzranitelnější domácnosti nebo podniky a nezachovávají v plném rozsahu cenový signál ke snížení poptávky po energii a zvýšení energetické účinnosti. V důsledku toho se při posuzování souladu s doporučením pro rok 2023 nezohledňují žádná cílená podpůrná opatření (ve srovnání s 0,2 % HDP v roce 2022). Rozpočtové náklady na dočasnou ochranu vysídlených osob z Ukrajiny by se měly ve srovnání s rokem 2022 snížit o 0,1 procentního bodu HDP. Očekává se, že saldo veřejných financí v roce 2023 bude těžit z postupného ukončování dočasných mimořádných opatření v souvislosti s onemocněním COVID-19 ve výši 0,8 % HDP.

(20) Dne 12. července 2022 Komise doporučila[20] Slovensku přijmout opatření, kterými by v roce 2023 zajistilo, aby byl růst primárních běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů v souladu s celkově neutrálním nastavením fiskální politiky[21], a bralo přitom v potaz pokračující dočasnou a cílenou podporu domácností a podniků, které jsou nejzranitelnější vůči prudkým nárůstům cen energií, a osob prchajících z Ukrajiny. Slovensko by se mělo připravit na přizpůsobování běžných výdajů vyvíjející se situaci. Slovensku bylo též doporučeno rozšířit veřejné investice do zelené a digitální transformace a energetické bezpečnosti při zohlednění iniciativy REPowerEU, a to i s využitím Nástroje pro oživení a odolnost a dalších fondů Unie.

(21) V jarní prognóze Komise 2023 se předpokládá, že nastavení fiskální politiky bude v roce 2023 v kontextu vysoké inflace expanzivní (–6,2 % HDP). To navazuje na utlumující nastavení fiskální politiky v roce 2022 (1,3 % HDP). Předpokládá se, že příspěvek růstu primárních běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů (bez započtení diskrečních opatření na straně příjmů) k nastavení fiskální politiky bude mít v roce 2023 expanzivní povahu a bude činit 4,4 % HDP. To zahrnuje snížení nákladů na cílená podpůrná opatření pro domácnosti a podniky, které jsou nejvíce ohroženy prudkým nárůstem cen energií, o 0,2 % HDP. To dále zahrnuje nižší náklady na poskytování dočasné ochrany vysídleným osobám z Ukrajiny (o 0,1 % HDP). Tento expanzivní příspěvek čistých primárních běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů proto není způsoben cílenou podporou domácností a podniků,

---

19 Číselné údaje představují výši ročních rozpočtových nákladů na opatření, mimo jiné v oblasti běžných příjmů a výdajů a kapitálových výdajů.

20 Doporučení Rady ze dne 12. července 2022 k národnímu programu reforem Slovenska na rok 2022 a stanovisko Rady k programu stability Slovenska z roku 2022 (Úř. věst. C 334, 1.9.2022, s. 205).

21 Podle jarní prognózy Komise 2023 se střednědobý (desetiletý průměrný) růst potenciálního produktu Slovenska, který se používá k měření nastavení fiskální politiky, odhaduje na 12,0 % v nominálním vyjádření.

které jsou nejvíce ohroženy prudkým nárůstem cen energií, a osob prchajících z Ukrajiny. Expanzivní růst primárních běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů (bez započtení diskrečních opatření na straně příjmů) je způsoben necílenými energetickými opatřeními, trvalým zvyšováním mezd zdravotnických pracovníků a snížením sazeb DPH v potravinářském průmyslu a v odvětví volného času. Celkově lze říci, že předpokládaný růst primárních běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů není v souladu s doporučením Rady.

Předpokládá se, že výdaje financované z grantů v rámci Nástroje pro oživení a odolnost a z dalších fondů EU budou v roce 2023 činit 2,8 % HDP, zatímco u příspěvku investic financovaných z vnitrostátních zdrojů k nastavení fiskální politiky se předpokládá, že bude mít expanzivní povahu a bude činit 0,1 procentního bodu[22]. Slovensko plánuje, že bude financovat dodatečné investice prostřednictvím Nástroje pro oživení a odolnost a dalších fondů EU, a předpokládá, že zachová investice financované z vnitrostátních zdrojů[23]. Plánuje financovat veřejné investice do zelené a digitální transformace a energetické bezpečnosti, jako je národní strategie pro výzkum, vývoj a inovace, s cílem zvýšit flexibilitu a zkrátit dobu nákupu služeb a zapojit širší škálu dodavatelů, včetně malých a středních podniků.

(22) Podle programu stability by měl schodek veřejných financí v roce 2024 klesnout na 4,7 % HDP. Pokles v roce 2024 odráží zejména postupné ukončování opatření zmírňujících hospodářské a sociální důsledky růstu cen energií. Poměr veřejného dluhu k HDP by se měl podle projekcí v programu na konci roku 2024 zvýšit na 59,3 %. Jarní prognóza Komise 2023 předpokládá na základě politických opatření známých ke dni její uzávěrky schodek veřejných financí ve výši 4,8 % HDP v roce 2024. To je v souladu se schodkem předpokládaným v programu. Jarní prognóza Komise 2023 očekává obdobný poměr veřejného dluhu k HDP, a to ve výši 58,7 % na konci roku 2024.

(23) Program stability předpokládá v roce 2024 postupné ukončení všech podpůrných opatření v oblasti energetiky. Komise rovněž předpokládá postupné úplné ukončení podpůrných opatření v oblasti energetiky v roce 2024. To vychází z předpokladu, že nedojde k opětovnému zvýšení cen energií.

(24) Nařízení Rady (ES) č. 1466/97 vyzývá k ročnímu zlepšení strukturálního rozpočtového salda směrem ke střednědobému cíli o doporučenou hodnotu 0,5 % HDP[24]. S ohledem na udržitelnost veřejných financí[25] a potřebu snížit schodek pod

---

22 Předpokládá se, že příspěvek ostatních kapitálových výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů bude mít expanzivní povahu a dosáhne 0,1 procentního bodu HDP.

23 Výdaje financované z grantů v rámci Nástroje pro oživení a odolnost a z dalších fondů EU v roce 2023 činily 0,0 % HDP, zatímco příspěvek investic financovaných z vnitrostátních zdrojů k nastavení fiskální politiky bude mít expanzivní povahu a bude činit 1,3 procentního bodu. Předpokládá se, že příspěvek ostatních kapitálových výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů bude mít expanzivní povahu a dosáhne 0,1 procentního bodu HDP.

24 Srov. článek 5 nařízení Rady (ES) č. 1466/97, který rovněž vyžaduje korekci ve výši více než 0,5 % HDP u členských států s veřejným dluhem přesahujícím 60 % HDP nebo s výraznějšími riziky pro udržitelnost dluhu.

25 Komise odhadla, že Slovensko bude potřebovat průměrné roční zvýšení strukturálního primárního salda vyjádřené jako podíl HDP o 1 procentní bod, aby dosáhlo věrohodného snížení dluhu nebo zajistilo, že veřejný dluh zůstane ve střednědobém horizontu na obezřetné úrovni. Tento odhad vycházel z podzimní prognózy Komise z roku 2022. Výchozím bodem pro tento odhad byl předpovídaný schodek veřejných financí a veřejný dluh v roce 2024, který předpokládal zrušení podpůrných opatření v oblasti energetiky v roce 2024.

referenční hodnotu 3 % HDP by bylo vhodné zlepšit na rok 2024 strukturální saldo alespoň o 0,7 % HDP. K dosažení tohoto zlepšení by neměl růst čistých primárních výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů[26] v roce 2024 překročit 5,7 %, jak je uvedeno v tomto doporučení. To rovněž přispěje ke snížení jádrové inflace, která je výrazně nad průměrem eurozóny a která by v případě přetrvávání mohla vést ke ztrátě konkurenceschopnosti, a k posílení vnější pozice.

Zároveň by měla být postupně ukončována zbývající podpůrná opatření v oblasti energetiky (v současné době odhadována Komisí na 2 % HDP v roce 2023) v závislosti na vývoji na trhu s energií, přičemž ukončování by mělo začít od nejméně cílených opatření, a související úspory by měly být použity ke snížení schodku veřejných financí. Na základě odhadů Komise by to vedlo k růstu čistých primárních výdajů pod doporučenou maximální míru růstu pro rok 2024.

Kromě toho podle jarní prognózy Komise 2023 není růst čistých primárních běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů v roce 2023 v souladu s doporučením Rady. Pokud se to potvrdí, byl by namístě nižší růst čistých primárních výdajů v roce 2024.

(25) Za předpokladu nezměněné politiky jarní prognóza Komise 2023 předpokládá, že čisté primární výdaje financované z vnitrostátních zdrojů v roce 2024 porostou o 2,5 %, což je méně než doporučená míra růstu. Korekce předpokládaná v prognóze Komise je nižší než úspory plynoucí z úplného postupného ukončení podpůrných opatření v oblasti energetiky, což je způsobeno trvalými výdajovými opatřeními, jako jsou vyšší náhrady státním zaměstnancům, balíček týkající se rodiny včetně daňového bonusu a zvýšených přídavků na dítě, jakož i zavedení příplatku pro rodiče v rámci důchodové reformy.

(26) Podle programu se očekává, že veřejné investice se sníží z 5,1 % HDP v roce 2023 na 4,0 % HDP v roce 2024. Snížení investic odráží nižší investice financované ze strany EU, zejména prostřednictvím strukturálních fondů. Program se týká reforem a investic, u nichž se očekává, že přispějí k udržitelnosti veřejných financí a udržitelnému a inkluzivnímu růstu. Patří mezi ně nedávno schválená reforma zavádějící výdajové stropy a důchodová reforma, které jsou rovněž součástí plánu pro oživení a odolnost.

(27) Program stability nastiňuje střednědobý fiskální vývoj do roku 2026. Podle programu vládní cíle předpokládají, že schodek dosáhne 3,2 % HDP v roce 2025 a 2,2 % v roce 2026. Schodek veřejných financí by se proto měl v roce 2026 snížit pod referenční hodnotu 3 %.

(28) Slovenský daňový systém vykazuje potenciál projít reformou, která by zvýšila hospodářskou účinnost, podpořila environmentální udržitelnost a udržitelnost veřejných financí a zlepšila spravedlnost. V porovnání s ostatními zeměmi EU je zde obzvláště vysoká daňová zátěž práce u osob s nízkými příjmy. Naproti tomu není plně využíván potenciál zdanění v oblasti životního prostředí a zdanění nemovitostí. Změna skladby daní by mohla podpořit růst a rovněž pomoci stimulovat zelenou transformaci a environmentální udržitelnost. Navzdory vysoké energetické náročnosti slovenské ekonomiky činily v roce 2021 příjmy z ekologických daní 2,5 %, což se blíží průměru EU. Environmentální poplatky související s nakládáním s odpady a znečištěním

[26] Čisté primární výdaje jsou definovány jako výdaje financované z vnitrostátních zdrojů bez započtení diskrečních příjmových opatření a bez úrokových výdajů a cyklických výdajů v nezaměstnanosti.

ovzduší dostatečně nepodporují účinné využívání zdrojů a nesnižují náklady pro životní prostředí a společnost. Ekologické daně a poplatky nejsou indexovány, což v průběhu času snižuje příjmy související s ochranou životního prostředí. Silniční daně a poplatky za registraci vozidel dostatečně neodrážejí intenzitu emisí. Celkově činí podíl zdanění dopravy na celkových daňových příjmech pouze 0,58 % (průměr EU je 1 %). Pokud jde o zdanění nemovitostí, příjmy z periodických daní z nemovitostí byly v roce 2021 relativně nízké (0,5 % HDP ve srovnání s průměrem EU ve výši 1,2 %). Slovensko v současné době nemá k dispozici dostatečné údaje, které by umožnily aktualizovat a indexovat základ daně z nemovitostí v souladu s tržními hodnotami, přestože by to mohlo částečně omezit pokračující silnou poptávku po bydlení a související silný růst cen bytových nemovitostí. Další úsilí o zjednodušení daní a zlepšení dodržování daňových předpisů může navíc zvýšit veřejné příjmy a následně podpořit udržitelnost veřejných financí a zlepšit spravedlnost. Výpadek příjmů z DPH v souvislosti s porušováním daňových předpisů v roce 2020 na Slovensku nadále vykazoval klesající trend. Oproti 15 % v roce 2019 klesl roce 2020 na 13,9 % celkových očekávaných příjmů z DPH, zůstává však stále nad průměrem EU (9,1 %). K dalšímu snížení úniků v daňovém systému by mohlo přispět další zlepšení správy daní, včetně oblasti elektronické fakturace, předvyplněných daňových přiznání a větší digitalizace.

(29) V souladu s čl. 19 odst. 3 písm. b) a s přílohou V kritériem 2.2 nařízení (EU) 2021/241 zahrnuje plán pro oživení a odolnost rozsáhlý soubor vzájemně se posilujících reforem a investic, které mají být provedeny do roku 2026. Slovenský plán pro oživení a odolnost dospěl do pokročilé fáze provádění, nicméně v budoucnu ho mohou ohrozit některé výzvy. Slovensko předložilo dvě žádosti o platbu, které odpovídají 30 milníkům a cílům plánu a vedly k celkovému vyplacení částky ve výši 1,11 miliardy EUR. Slovensko patří mezi členské státy s nejrychlejším pokrokem při provádění plánu pro oživení a odolnost, avšak potenciální problémy způsobené překážkami souvisejícími s administrativními kapacitami spolu s potřebou začít pracovat na dodatečných opatřeních kapitoly REPowerEU, kterou Slovensko předložilo v rámci revize svého plánu dne 26. dubna 2023, vyžadují intenzivnější soustředění na provádění plánu. Rychlé začlenění nové kapitoly REPowerEU do plánu pro oživení a odolnost umožní financovat další reformy a investice na podporu strategických cílů Slovenska v oblasti energetiky a zelené transformace. Pro úspěšné provádění plánu pro oživení a odolnost i dalších hospodářských politik a politik zaměstnanosti, které jdou nad rámec plánu, je i nadále důležité systematické zapojování místních a regionálních orgánů, sociálních partnerů a dalších příslušných zúčastněných stran, aby měla celková politická agenda širokou podporu.

(30) Všechny programové dokumenty Slovenska v rámci politiky soudržnosti schválila Komise v roce 2022. Rychlé provádění programů v rámci politiky soudržnosti komplementárně k plánu pro oživení a odolnost a v synergii s ním, včetně kapitoly REPowerEU, má na Slovensku zásadní význam pro dosažení zelené a digitální transformace, zvýšení hospodářské a sociální odolnosti a zajištění vyváženého územního rozvoje.

(31) Kromě hospodářských a sociálních výzev, jimiž se zabývá plán pro oživení a odolnost, čelí Slovensko řadě dalších výzev v souvislosti s energetikou a zelenou transformací.

(32) Pokrok, kterého Slovensko dosahovalo ve snižování čistých emisí skleníkových plynů, v posledních letech převážně stagnuje. Země zůstává strukturálně energeticky náročným hospodářstvím s vysokou závislostí na dovozu fosilních paliv. Primární energetická náročnost Slovenska byla v roce 2020 přibližně o 80 % vyšší než průměr

EU, zatímco jeho konečná spotřeba energie se mezi lety 2015 a 2021 zvýšila o 13,5 %. Slovensko dosáhlo v roce 2022 určitého pokroku v diverzifikaci dovozu energie, ale zavedená opatření na úsporu plynu nebyla dostatečná. Spotřeba zemního plynu na Slovensku klesla v období od srpna 2022 do března 2023 o 1 %[27] ve srovnání s průměrnou spotřebou plynu za stejné období v předchozích pěti letech, výrazně pod rámec cíle snížení o 15 %. Slovensko se vyzývá, aby zvýšilo své úsilí o dočasné snížení poptávky po plynu až do 31. března 2024[28]. Podíl dovozu zemního plynu z Ruska se od léta 2022 snížil z 85 % na přibližně 50 %. Ačkoli reformy zahrnuté do plánu pro oživení a odolnost vedly k významnému zvýšení dostupné kapacity pro připojení obnovitelných zdrojů do slovenské sítě, pouze zlomek volné kapacity byl využit k připojení nových zařízení na výrobu energie z obnovitelných zdrojů. Rychlejší zavádění obnovitelných zdrojů energie by pomohlo dosáhnout cílů v oblasti klimatu a snížit závislost Slovenska na dovozu fosilních paliv (včetně dovozu z Ruska), čímž by se zmírnilo riziko energetické chudoby v důsledku nestálých cen energií. Kumulativní instalovaný výkon solární a větrné energie činil v roce 2022 přibližně 7 % celkového instalovaného výkonu, což je druhá nejnižší úroveň v EU.

(33) Slovensko v roce 2022 přijalo reformy v oblasti uspořádání trhu a podpory obnovitelných zdrojů energie jako součást svého plánu pro oživení a odolnost, avšak další opatření by umožnila rychlejší zavádění obnovitelných zdrojů energie, zejména pokud jde o výrobu energie využívající vítr, sluneční záření, geotermální energii, biometan a vodík. Tato opatření zahrnují zjednodušení povolovacích a správních postupů, mimo jiné zřízením administrativních „jednotných kontaktních míst“ a určením vhodných oblastí pro obnovitelné zdroje energie. Pro Slovensko by bylo výhodné zefektivnit postupy schválení přístupu k síti pro obnovitelné zdroje energie, zejména reformovat systém rezervace kapacity, snížit administrativní zátěž spojenou s připojením k síti a revidovat poplatky za připojení k síti v souladu s referenčními hodnotami a osvědčenými postupy EU. Pokud jde o rostoucí objem nestálých obnovitelných zdrojů energie, Slovensko má velký potenciál modernizovat své elektrické rozvodné sítě (a to pro přenos i distribuci), vybudovat nová zařízení pro skladování elektřiny a pokročit s vytvořením regulačního rámce pro obnovitelný vodík. Další pokrok v rozvoji odvětví geotermální energie a biometanu by nahradil zemní plyn, který je široce využíván jako zdroj energie v systémech centrálního zásobování teplem, kde zavádění obnovitelných zdrojů tepla stále není dostatečně rozvinuté.

(34) Ačkoli Slovensko dosahuje pokroku v oblasti energetické účinnosti obytných budov v důsledku ambiciózních investic z Nástroje pro oživení a odolnost a Fondu soudržnosti, je třeba vyvinout větší úsilí, zejména pokud jde o rozsáhlé renovace veřejných a soukromých nebytových budov, spolu s renovačními opatřeními zaměřenými na energetickou chudobu a zranitelné domácnosti. Slovensku by prospělo vyřešení několika překážek, které by urychlilo renovace budov a přilákalo více soukromých investic, konkrétně: i) přizpůsobení renovačních programů; ii) poskytování technické pomoci; iii) rozvoj přístupu založeného na jednotném kontaktním místě; iv) shromažďování relevantních energetických údajů o veřejných budovách, které pomohou stanovit priority investic, a v) zlepšení koordinace mezi různými veřejnými orgány a programy financování. Je třeba vyvinout další úsilí ke strukturálnímu řešení energetické chudoby, zejména prostřednictvím specializovaných programů renovace

[27] Údaje za Slovensko v současné době ověřuje Eurostat.

[28] Nařízení Rady (EU) 2022/1369 a nařízení Rady (EU) 2023/706.

bydlení a technické a administrativní pomoci, která odráží potřeby zranitelných domácností, společně s reformami a investicemi do sociálního bydlení. Aby Slovensko dosáhlo souladu s cíli balíčku „Fit for 55“, bude nutné zvýšit ambice v oblasti snižování emisí skleníkových plynů a zvýšit cíle v oblasti obnovitelných zdrojů energie a energetické účinnosti.

(35) Nedostatek pracovních sil a dovedností v odvětvích a povoláních, která jsou klíčová pro zelenou transformaci, včetně výroby, zavádění a udržování technologií s nulovými čistými emisemi, brzdí přechod na hospodářství s nulovými čistými emisemi. Aby se snížil nedostatek dovedností a podpořilo se začlenění a přerozdělení pracovních sil, jsou zásadně důležité vysoce kvalitní systémy vzdělávání a odborné přípravy, které budou reagovat na měnící se potřeby trhu práce, a cílená opatření pro prohlubování dovedností a změny kvalifikace. Pro zapojení nevyužívané pracovní síly, která je v nabídce, je zapotřebí, aby tato opatření byla přístupná, zejména pro jednotlivce a v odvětvích a regionech, jichž se zelená transformace dotýká nejvíce. Slovensko vykazuje jeden z nejvyšších podílů zaměstnanosti v automobilové výrobě a ocelářském průmyslu v EU, což jsou odvětví, která jsou zelenou transformací silně zasažena. Zároveň byl v roce 2022 hlášen nedostatek pracovních sil u 24 povolání, která vyžadují zelené dovednosti, včetně izolatérů, instalatérů a potrubářů, jakož i stavebních a provozních elektrikářů. To vyžaduje účinné politické páky, které urychlí zelenou transformaci v celé řadě odvětví a současně zajistí spravedlnost.

(36) Na základě posouzení Komise přezkoumala Rada program stability Slovenska z roku 2023 a její stanovisko[29] je promítnuto do níže uvedeného doporučení č. 1.

(37) Vzhledem k úzké provázanosti ekonomik členských států eurozóny a jejich kolektivnímu příspěvku k fungování hospodářské a měnové unie Rada doporučila, aby členské státy eurozóny, mimo jiné prostřednictvím svých plánů pro oživení a odolnost, i) zachovaly udržitelnost dluhu a upustily od široce pojaté podpory agregátní poptávky v roce 2023, lépe zacílily fiskální opatření přijatá ke zmírnění dopadu vysokých cen energií a zvážily vhodné způsoby ukončení podpory, až tlak na ceny energií poklesne; ii) udržely vysokou úroveň veřejných investic a podporovaly soukromé investice s cílem napomoci zelené a digitální transformaci; iii) podporovaly takový vývoj mezd, který zmírní ztrátu kupní síly, a zároveň omezovaly sekundární dopady na inflaci, dále zlepšovaly aktivní politiky na trhu práce a řešily nedostatek kvalifikovaných pracovníků; iv) zlepšily podnikatelské prostředí a zajistily, aby energetická podpora pro podniky byla nákladově efektivní, dočasná a zaměřená na životaschopné podniky a zachovávala pobídky pro zelenou transformaci, a v) zachovaly makrofinanční stabilitu, sledovaly rizika a současně pokračovaly v práci na dokončení bankovní unie. K provedení prvního, druhého, třetího a pátého doporučení pro eurozónu přispívají v případě Slovenska doporučení (1), (2) a (3).

DOPORUČUJE Slovensku v období 2023–2024:

1. Ukončit podpůrná opatření v oblasti energetiky platná do konce roku 2023 a využít související úspory ke snížení schodku veřejných financí. Pokud by obnovení růstu cen energií vyžadovalo podpůrná opatření, zajistit, aby tato opatření byla zaměřena na ochranu zranitelných domácností a podniků a aby byla fiskálně dostupná, a zachovat pobídky k úsporám energie.

[29] Podle čl. 5 odst. 2 a čl. 9 odst. 2 nařízení Rady (ES) č. 1466/97.

Zajistit obezřetnou fiskální politiku, zejména omezením nominálního nárůstu čistých primárních výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů v roce 2024 nejvýše na 5,7 %.

Zachovat veřejné investice financované z vnitrostátních zdrojů a zajistit účinné čerpání grantů v rámci Nástroje pro oživení a odolnost a dalších fondů EU, zejména s cílem podpořit zelenou a digitální transformaci.

V období po roce 2024 pokračovat v provádění střednědobé fiskální strategie postupné a udržitelné konsolidace v kombinaci s investicemi a reformami přispívajícími k vyššímu udržitelnému růstu s cílem dosáhnout obezřetné střednědobé fiskální situace.

Zefektivnit daňovou skladbu a více podpořit udržitelný růst podporující začlenění, mimo jiné využitím potenciálu zdanění v oblasti životního prostředí a zdanění nemovitostí. Pokračovat v posilování dodržování daňových předpisů, mimo jiné prostřednictvím další digitalizace daňové správy.

Snížit rizika spojená se zadlužením domácností prostřednictvím podpory nabídky bydlení a rozšířením trhu s nájemním bydlením.

2. Zachovat tempo soustavného provádění plánu pro oživení a odolnost a urychleně dokončit dodatek, včetně kapitoly REPowerEU, s cílem urychleně zahájit jeho provádění. Pokračovat v urychleném provádění programů politiky soudržnosti v úzkém napojení na plán pro oživení a odolnost a v souladu s tímto plánem.

3. Snížit závislost hospodářství na fosilních palivech, zejména na zemním plynu v odvětví průmyslu a vytápění, a diverzifikovat dovoz fosilních paliv. Urychlit zavádění obnovitelných zdrojů energie, zejména větrné, solární a geotermální energie a obnovitelných plynů, v souladu s příslušnými kritérii udržitelnosti. Zjednodušit povolovací a správní postupy pro zavádění obnovitelných zdrojů energie, mimo jiné zřízením jednotných kontaktních míst a určením vhodných oblastí pro obnovitelné zdroje energie. Modernizovat elektrickou rozvodnou síť a zefektivnit a zlevnit postupy pro připojení obnovitelných zdrojů energie k síti. Vytvářet pobídky k rozsáhlým renovacím veřejných a soukromých budov a k jejich urychlení, řešit energetickou chudobu prostřednictvím renovací bydlení pro domácnosti s nízkými příjmy a zintenzivnit politické úsilí zaměřené na poskytování a získávání dovedností potřebných pro zelenou transformaci.

V Bruselu dne

Za Radu
předseda/předsedkyně